

A 82/4/8

ARRET DU 20 MAI 1983
dans l'affaire A 82/4

En cause :

LENGLET LUC et crts

contre

S.A. ROYALE BELGE et crts

Langue de la procédure : le français

ARREST VAN 20 MEI 1983
in de zaak A 82/4

Inzake :

LENGLET LUC c.s.

tegen

S.A. ROYALE BELGE c.s.

Procestaal : Frans

HET BENELUX-GERECHTSHOF

in de zaak A 82/4

Gezien de brief van 7 juni 1982 van de hoofdgriffier van het Hof van Cassatie van België met, in bijlage, een voor eensluidend gemaakt afschrift van het arrest gewezen op 24 mei 1982 door het Hof van Cassatie inzake 1) het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds tegen de naamloze vennootschap Royale Belge c.s., 2) Bontinck André en de naamloze vennootschap Securitas tegen de naamloze vennootschap Royale Belge c.s., 3) Lenglet Luc c.s., tegen het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds c.s., waarbij overeenkomstig artikel 6 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof een vraag van uitleg van artikel 3, eerste lid, van de bij de Benelux-Overeenkomst van 24 mei 1966 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen behorende Gemeenschappelijke Bepalingen aan het Hof wordt gesteld ;

Overwegende dat uit genoemd arrest blijkt dat de aan het Hof gerichte vraag van uitleg slechts gesteld is op de voorziening van Lenglet Luc, de Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering en het Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten tegen de naamloze vennootschap Royale Belge en de rechtsopvolgers van wijlen Romain René, zijnde a) Collet Ida b) Romain Josette c) Romain Guy d) Romain Daniel ;

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN :

Overwegende dat Lenglet verwondingen opliep bij een verkeersongeval dat plaatsgreep te Luik op 2 juni 1975 en werd veroorzaakt door Guy Romain, minderjarige zoon van René Romain, inmiddels overleden, die de wagen van zijn vader bestuurde ; dat de beklaagde Guy Romain bij arrest van het Hof van Beroep te Luik van 22 oktober 1981 voor het ongeval aansprakelijk is verklaard ; dat het arrest vaststelt dat Guy Romain de sleutels van de wagen van zijn vader, buiten diens weten en tegen diens wil, heeft weggenomen, zich de macht over dat motorrijtuig heeft verschaft voor een kortstondig gebruik en bedrieglijk heeft gehandeld ;

Overwegende dat René Romain in rechte is betrokken als burgerrechtelijk aansprakelijk voor zijn minderjarige zoon, Guy Romain ; dat het Hof van Beroep te Luik evenwel heeft beslist dat René Romain niet op grond van artikel 1384, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek kan aansprakelijk gesteld worden, aangezien hij zijn zoon een behoorlijke opvoeding had gegeven en hij over hem het normaal vereiste toezicht had uitgeoefend ;

Overwegende dat Lenglet, de Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering en het Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten de naamloze vennootschap Royale Belge, verzekeraar van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van René Romain, in het geding hebben betrokken voor de schade, veroorzaakt door het door zijn zoon gebruikte voertuig ; dat het Hof van Beroep te Luik, dat vaststelt dat Guy Romain de wagen van zijn vader bedrieglijk had weggenomen voor een kortstondig gebruik en naar voren brengt dat dit feit wordt gelijkgesteld met diefstal ingevolge artikel 461, tweede lid, van het Belgisch Strafwetboek, heeft beslist dat Royale Belge de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van Guy Romain niet behoefde te dekken, daar volgens artikel 3, eerste lid, van de wet van 1 juli 1956 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, de aansprakelijkheid van hen die zich door diefstal of geweldpleging de macht over het motorrijtuig hebben verschafft, van de verzekering wordt uitgesloten ;

Overwegende dat Lenglet, de Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering en het Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten onder meer tegen deze laatste beslissing in cassatie zijn gegaan en hebben aangevoerd dat het bedrieglijk wegnemen van andermans goed voor een kortstondig gebruik niet valt onder het begrip diefstal waarbij op grond van artikel 1 (lees 3), eerste lid, van de wet van 1 juli 1956 de dekking uitgesloten is ; dat dit begrip immers niets te maken heeft met het begrip diefstal als bedoeld in artikel 3 van de bij de Benelux-Overeenkomst van 24 mei 1966 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen behorende Gemeenschappelijke Bepalingen ;

Overwegende dat het Hof van Cassatie bij zijn evengenoemd arrest van 24 mei 1982 zijn uitspraak dienaangaande uitstelt totdat het Benelux-Gerechtshof zich zal hebben uitgesproken over de vraag of § 1 van artikel 3 van de Gemeenschappelijke Bepalingen behorende bij de Benelux-Overeenkomst betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, luidens welke door de verzekering niet is gedekt de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van hen die zich door diefstal of geweldpleging de macht over het motorrijtuig hebben verschafte en van hen die, dit wetende, een dergelijk motorrijtuig zonder geldige reden gebruiken, toepasselijk is op het bij artikel 461, tweede lid, van het Belgisch Strafwetboek, zoals gewijzigd bij de wet van 25 juni 1964, met diefstal gelijkgestelde feit van andermans goed bedrieglijk weg te nemen voor een kortstondig gebruik ;

TEN AANZIEN VAN HET VERLOOP VAN HET GEDING :

Gelet op de memories neergelegd ter griffie van het Hof op 27 september 1982 door Mr. Bützler namens de Hulpkas voor ziekten en invaliditeitsverzekering en op 28 september 1982 door Mr. Houtekier namens Luc Lenglet en het Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten, alsmede de memorie van antwoord neergelegd ter griffie op 25 november 1982 door Mr. De Bruyn namens de naamloze vennootschap Royale Belge ;

Overwegende dat noch de ministers van justitie noch de rechtsopvolgers van René Romain gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid een schriftelijke uiteenzetting of een memorie van antwoord in te dienen ;

Overwegende dat Mr. Houtekier en Mr. Van Schel ter openbare zitting van het Hof in hun pleidooi werden gehoord ; dat Mr. Bützler en Mr. De Bruyn ervan hebben afgezien te pleiten ; dat krachtens artikel 4, lid 5, van het reglement op de procesvoering de rechtsopvolgers van René Romain niet gerechtigd waren tot het doen geven van een mondelinge toelichting ;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT :

Gelet op het arrest van 24 mei 1982 van het Hof van Cassatie van België ;

Gelet op artikel 3, § 1, van de Gemeenschappelijke Bepalingen behorende bij de Benelux-Overeenkomst betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, ondertekend op 24 mei 1966 ;

Gelet op artikel 1 van het Aanvullend Protocol bij deze Overeenkomst, ondertekend op 26 september 1968 en in werking getreden op 1 juli 1976 ;

Overwegende dat het Hof bevoegd is om de rechtsregels van de Bijlage bij de Overeenkomst van 24 mei 1966 uit te leggen, voor zover de inhoud daarvan is opgenomen in de wetgeving van de Staat waarin de vraag van uitleg is gerezen ;

Overwegende dat artikel 3, § 1, van de Gemeenschappelijke Bepalingen behorende bij de Benelux-Overeenkomst van 24 mei 1966 bepaalt dat "de verzekering de burgerrechtelijke aansprakelijkheid moet dekken van de eigenaar, van iederehouder, van iedere bestuurder van het verzekerde motorrijtuig en van iedere vervoerde persoon, zulks met uitzondering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van hen die zich door diefstal of geweldpleging de macht over het motorrijtuig hebben verschafte en van hen die, dit wetende, een dergelijk motorrijtuig zonder geldige reden gebruiken";

Overwegende dat artikel 3, eerste lid, van de Belgische wet van 1 juli 1956 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen bepaalt dat de verzekering de burgerrechtelijke aansprakelijkheid moet dekken van de eigenaar, van iederehouder en van iedere bestuurder van het verzekerde motorrijtuig, zulks met uitzondering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van hen die zich door diefstal of geweldpleging de macht over het motorrijtuig hebben verschafte ;

Dat naar luid van artikel 461, tweede lid, opgenomen in het Belgisch Strafwetboek bij de wet van 25 juni 1964 "met diefstal wordt gelijkgesteld het bedrieglijk wegnemen van andermans goed voor een kortstondig gebruik" ; dat het bedrieglijk wegnemen van een verzekerd motorrijtuig voor een kortstondig gebruik krachtens die bepaling door de Belgische wet met de diefstal van dat motorrijtuig wordt gelijkgesteld ;

Overwegende dat volgens het arrest van het Hof van Cassatie van 26 mei 1982 de inhoud van artikel 3, § 1, van de Gemeenschappelijke bepalingen in de Belgische wetgeving is opgenomen ;

Dat het Hof bevoegd is om van het verzoek om uitleg kennis te nemen ;

Dat in dat opzicht het feit dat de Belgische wet van eerdere datum is dan het Benelux-Verdragsrecht niet van belang is ;

Betreffende de vraag van uitleg :

Overwegende dat de Gemeenschappelijke Bepalingen behorende bij de Benelux-Overeenkomst van 24 mei 1966 de betekenis van de term "diefstal" in de evengenoemde tekst van artikel 3, § 1, van die bepalingen, niet omschrijven ; dat de gemeenschappelijke toelichting bij die Overeenkomst en de Bijlage daarvan evenmin een omschrijving van die term bevat ; dat die toelichting niettemin de strekking ervan beperkt, doordat nader wordt bepaald dat het gebruik van het motorrijtuig door een bestuurder die zijn bevoegdheid overschrijdt, in de verzekering is begrepen, wat met zich meebrengt dat dat feit niet als een diefstal in de zin van genoemd artikel wordt beschouwd ;

Overwegende dat de Belgische wet van 25 juni 1964 op het tijdstip van ondertekening van de Overeenkomst het bedrieglijk wegnemen van andermans goed voor een kortstondig gebruik gelijkstelde met diefstal ; dat noch uit de Overeenkomst, noch uit de Bijlage daarvan, noch uit de gemeenschappelijke toelichting blijkt dat het begrip diefstal, vervat in artikel 3, § 1, niet van toepassing is op het feit dat door de Belgische wet met diefstal wordt gelijkgesteld ;

Overwegende dat de Luxemburgse wet van 7 juli 1977 het bedrieglijk wegnemen van een motorrijtuig toebehorende aan een ander voor een kortstondig gebruik met de bedoeling het terug te geven, met diefstal gelijkstelt ;

Overwegende dat de term "diefstal" in artikel 3, § 1, bij gebreke van elke tegenovergestelde aanwijzing in de tekst van de Overeenkomst en de Bijlage daarvan alsmede in de gemeenschappelijke toelichting moet worden uitgelegd als omvattend het bedrieglijk wegnemen van een motorrijtuig toebehorende aan een ander voor een kortstondig gebruik en met de bedoeling het motorrijtuig terug te geven ;

Overwegende dat zelfs ingeval dat feit op grond van de Nederlandse wet niet met diefstal zou kunnen worden gelijkgesteld, die omstandigheid niet zou beletten het begrip diefstal, in de zin van voornoemd artikel 3, § 1, uit te leggen als zijnde van toepassing op genoemd feit, aangezien de Verdragssluitende Partijen op grond van artikel 1, § 2, van de Overeenkomst de Gemeenschappelijke Bepalingen kunnen vervangen door bepalingen die grotere waarborgen geven aan de benadeelden ; dat zulks het geval zou zijn indien de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van degene die een motorrijtuig bedrieglijk heeft weggenomen voor een kortstondig gebruik en met de bedoeling dat motorrijtuig terug te geven, in Nederland door de verzekering zou moeten worden gedekt ;

Overwegende dat derhalve dient te worden geantwoord op de gestelde vraag, dat artikel 3, § 1, van de Gemeenschappelijke Bepalingen behorende bij de Benelux-Overeenkomst betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, dat onder meer bepaalt dat de verzekering de burgerrechtelijke aansprakelijkheid niet behoeft te dekken van hen die zich door diefstal de macht over het motorrijtuig hebben verschafte, moet worden uitgelegd in die zin dat de aldus bepaalde uitsluiting van toepassing is op het bedrieglijk wegnemen van een motorrijtuig toebehorende aan een ander voor een kortstondig gebruik ;

TEN AANZIEN VAN DE KOSTEN :

Overwegende dat het Hof volgens artikel 13 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof de kosten moet vaststellen, welke op de behandeling voor het Hof zijn gevallen, welke kosten omvatten de honoraria van de raadslieden van partijen, voor zover dit in overeenstemming is met de wetgeving van het land waar het bodemgeschil aanhangig is ;

dat krachtens de Belgische wetgeving, de honoraria van de raadslieden van partijen niet zijn begrepen in de kosten die aan de in het ongelijk gestelde partij in rekening worden gebracht ; dat op de behandeling voor het Hof geen andere kosten zijn gevallen ;

Uitspraak doende op de door het Hof van Cassatie van België bij arrest van 24 mei 1982 gestelde vragen ;

Gelet op de conclusie van de Advocaat-Generaal Spielmann ;

VERKLAART VOOR RECHT :

Artikel 3, § 1, van de Gemeenschappelijke Bepalingen behorende bij de Benelux-Overeenkomst betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, dat onder meer bepaalt dat de verzekering de burgerrechtelijke aansprakelijkheid niet behoeft te dekken van hen die zich door diefstal de macht over het motorrijtuig hebben verschaft, moet worden uitgelegd in die zin dat de aldus bepaalde uitsluiting van toepassing is op het bedrieglijk wegnemen van een motorrijtuig toebehorende aan een ander voor een kortstondig gebruik ;

Aldus gewezen door de Heren Mr Ch.M.J.A. Moons, President, R. Thiry, Mr H.E. Ras, Mr W.L. Haardt, A. Meeùs, R. Janssens, Rechters, E. Mores, F. Hess en R. Soetaert, plaatsvervangende Rechters,

en uitgesproken ter openbare zitting te Brussel, op 20 mei 1983, door de Heer Rechter A. Meeùs, in aanwezigheid van de Heer Advocaat-Generaal E. Krings, Hoofd van het Parket, en de Heer Hoofdgriffier G.M.J.A. Russel.